

EUR konverteerimine Joosepis

Sisukord

Üldpõhimõtted	2
Hindade konverteerimine	3
Pandipakendi konverteerimine	3
Ostu ja müügiarved.....	3
Otsekorraldused	4
Viivised	4
Käibeandmik.....	5
Palk.....	5
Ladu.....	5
Tellimused	6
Saatelehed.....	6
Kommunaal	6
Põhivara	7
Rendiarvestus.....	7
Tulevaste perioodide kanded	7

Üldpõhimõtted

Konverteerimiste jaoks on eraldi vorm, mis asub menüüs Finants->Muud tegevused->EUR konverteerimine.

EUR konverteerimise parameetrid

Konverteerimise kurs: 15,646600

Konverteerimise kuupäev: 01.01.2011

Jooksva aasta kasumi konto: 283

Hindade konverteerimine Tehtud:

Konverteerida hinnad Hind A Hind B Hind C Hind D

Konverteeri ka klientidele salvestatud kaupade erihinnad

Ilma km.ta hinna ümardus, komakohti: 3

Pandipakendile uued hinnad Tehtud:

Uus hind 50 sendile: 0,03 Uus hind 1 kroonile: 0,06

Ostu-Müügikontode konverteerimine Tehtud:

Viiviste arvestuse konverteerimine Tehtud:

Käibeandmiku konverteerimine Tehtud:

Palga konverteerimine Tehtud:

Lao konverteerimine Tehtud:

Tellimuste konverteerimine Tehtud:

Kommunaali kliendi hindade konverteerimine Tehtud:

Konverteeri Katkesta

Programm võimaldab konverteerimised viia läbi järk-järgult. Kõige esimesena peaks konverteerima hinnad, et saaks hakata sisestama uusi müüke. Hiljem, kui on sisestatud 2010 aasta pank, võib konverteerida tasumata ostu- ja müügiarved jne. Paljud toimingud on ka korratavad. S.t. seda, et kui müügiarved on konverteeritud ja hiljem on tehtud arvetes või laekumistes parandusi, siis võib konverteerimist korrata ja siis programm parandab üksnes muutunud summade osas konverteerimist. Need toimingud, mida korrata ei saa, muutuvad konverteerimise vormil mitte aktiivseks. Muuta ei saa Hindade, Pandipakendite Palga, Tellimuste, Kommunaali ja Tulevaste perioodide kannete konverteerimist.

Peale hindade konverteerimist märgitakse programmis põhivaluutaks EUR. Kõik uued dokumendid sisestab programm peale seda valuuta tähisega EUR ja kursiga 1. Kui peale konverteerimist on vaja sisestada dokumente veel 2010 aastasse, siis tuleb neil sisestustel ise muuta valuutaks EEK ja kurss 1-ks. Seega neil, kellel pole vaja hakata kohe uude aastasse müüke sisestama, tasub hindade konverteerimisega oodata kuni võimalikult paljud 2010 aasta kanded on sissekantud. **Enne hindade konverteerimist on soovitatav teha andmetest varukoopia. Kuna see toiming pole korratav ega tagasivõetav, siis toimingu ebaõnnestumisel on ainus võimalus eelnev seis taastada läbi varukoopiate taastuse.**

Paljudes aruannetes saab edaspidi valida, kas andmeid näidatakse algses valuutas, EEK-des või EUR-des. Algse valuuta korral on summad 2010 ja varasematel aastatel EEK-des ja 2011 aastast alates EUR-des. Valiku EEK korral näidatakse ka 2011 aasta andmeid EEK-des ning valiku EUR korral näidatakse 2010 ja varasemate aastate andmeid EUR-des.

Soovitav on 01.01.2011 kuupäevaga muid kandeid mitte teha ja jätta see päev üksnes konverteerimise kannete jaoks. Kuna sellel kuupäeval on algsaldod veel kroonides ja päeva sees on konverteerimise kanded, siis on aastal 2011 soovitatav paljusi aruandeid vaadata alguskuupäevaga 02.01.2011 või hilisemaga. Siis ei kajastu aruannetes konverteerimised ja algsaldod on juba EUR-des. Näiteks bilansi aruandes 2010 aasta võrdlusperioodi lõpu kuupäev on soovitatav panna 01.01.2011. Siis on bilansis 2010 aasta saldod EUR-des.

Konverteerimine toimub kannetega kontole TA. Kui kõik konverteerimised on tehtud peavad konto TA käibed 01.01.2011 kuupäeval olema võrdsed ja saldo 0. Ümarduste tõttu võivad sellele kontole jääda mõnesendised vahed. Need tuleks ise lihtkandega 01.01.2011 kuupäevaga EURis tuluks või kuluks kanda.

Käitsi tuleb ära muuta asutuse krooni pankade ja kassade valuuta tähised. Kui seni oli seal EEK, siis tuleb see muuta EUR-ks. Seda tuleb teha alles siis, kui kõik 2010 aasta panga liikumised on imporditud ja enne kui soovite 2011 aastal uusi makseid panka saata.

Hindade konverteerimine

Hindade konverteerimist saab teha üks kord ja toiminguga käigus muudetakse Tellijate all teenuste müügihinnad ja laos kauba müügihinnad EUR-deks. Lao hindadest saab valida millised hinnad konverteerida (vaata ka lõiku Ladu).

Koos hindade konverteerimisega muudetakse põhivaluutaks EUR ja uutel müügiarvetel märgitakse ümarduseks 0.01 senti.

Pandipakendi konverteerimine

Pandipakendi konverteerimist saab teha üks kord ja toiminguga käigus kantakse kauba kaartidel pandipakendi hinnaks uus näidatud hind. Kõigil senistel lao müükidel („Müük laost“ ja „Sularahamüük“) kantakse vana pakendi hind selleks spetsiaalselt tehtud arve vormi ridadel olevasse veergu. Peale konverteerimist pannakse arvetele pandipakend juba uues hinnas. Kui siis veel on vaja sisestada eelmisesse aastasse vana pakendi hinnaga arveid, tuleb nende arvete ridadel ise käitsi määrata vana pandipakendi hind. Arve ridadel määratud pandipakendi hind on määravam kui kauba kaardil näidatud pakendi hind.

Ostu ja müügiarved

Kõikide 01.01.2011 seisuga tasumata arvete kohta tehakse nende annulleerimiseks 01.01.2011 seisuga lihtkanne ja saldode ühendus ning seejärel võetakse uue dokumendina uuesti EUR summas arvele. Arved võetakse üles ostu või müügiarvetena nii, et neid saab tasuda nagu varem ja ettemaksud võetakse arvele ettemaksudena nagu varem nii, et arve sisestusel pakub programm võimalust arve siduda ettemaksuga.

Kui tegemist valuuta arvetega, siis nende lõppsumma valuutas jääb samaks, muutub ainult programmi valuutas summa.

Arvete konverteerimist võib korrata. Kordamisel programm ainult uuendab muutunud arveid. Seega võib juba olla sisestatud konverteeritud arvetele tasumisi või laekumisi ja ikka võib arvete konverteerimist korrata.

Kuna EUR on kordades tugevam valuuta kui oli EEK, siis peaks arvete ümarduse üle vaatama. Soovitav on edaspidi arved ümardada 1 eurosendi täpsusega. Kuna seni oli ümardus seotud käibemaksutariifiga ja olemasoleval tariifil ümardust muuta ei tohi, sest siis läheks vanadel arvetel ümardus valeks, siis on tehtud arvetele eraldi ümarduse määramise võimalus. Ümardus asub arvetel „Lisa“ leheküljel eraldi lahtris „Ümardus“. Kui sinna on valitud ümardus, siis loeb see ümardus, mitte käibemaksutariifi juures näidatu. Vaikimisi arvetele tuleva ümarduse saab lao arvetel märkida „Lao algandmete“ lehel, Lao määrangud lehel ja tellija arvetel „Asutuse algandmete“ vormil, muude muutujate lehel, real „lihtymar“. Ümarduse väärtuse 0.01 sisestamisel on oluline, et komakoht oleks märgitud punktiga. Pärast konverteerimist muudetakse automaatselt Lao algandmetes ja muutuja „lihtymar“ väärtuseks 0.01

Otsekorraldused

Kui saata pank otsekorraldusi 2011 jaanuaris 2010 aasta detsembri kohta, siis tuleb see saata eurodes. Kuna aga detsembris on nii arved kui eelnev võlg veel kroonides, siis tuleb ainult sellel kuul märkida, et konverteerida summad eurodeks. Selleks aruandele lisatud lisavalik „Konverteeri arved ja saldod eurodeks“

Viivised

Viiviseid saab programmis arvestada kahel meetodil – kas tasumata arvetelt viivis (Tellijad->Viivisarved) või viivis jooksvalt võlgnevuselt (viivis tekkib automaatselt arvele hilinenud päevade eest. Reeglina kommunaalarve koostajatel). Viiviste konverteerimine on vaja teha ainult viimasel juhul. Viiviste konverteerimise valimisel märgitakse EUR arvetel tähtjaks 01.01.2011, kui tähtaeg oli varasem 01.01.2011-st.

Viiviste konverteerimisel leitakse viiviste jääk 01.01.2011 kuupäeva seisuga, tehakse sellele tühistamise kanne ja võetakse uue summaga EUR-des uuesti arvele. Kõik see käib läbi vormi Tellijad->Viiviste algsaldo.

Viiviste konverteerimist võib korrata. See vajadus võib tekkida juhul, kui varasemates perioodides arveid või tasumisi muuta. Konverteerimise kordamisel kustutatakse kõik eelnevad kanded ja tehakse uuesti.

Viivisearvestuse kontrolliks on soovitav võtta viiviste aruanne kuni 01.01.2011 seisuga. Seal peaks viiviste tasumise all kahel viimasel real nägema konverteerimise kandeid – plussiga on vana saldo tasumine kroonides ja miinusega sama summa arvele võtmine EUR-des. Edaspidi on soovitav klientidele viivise aruanne saata algusega 02.01.2011 sest siis ei kajasta see segadust põhjustavaid konverteerimise kandeid.

Käibeandmik

Kõik saldod 31.12.2010 seisuga kantakse 0-i ja võetakse uuesti arvele EUR summas. Kõik see toimub ühe lihtkande dokumendi erinevatel ridadel. Kulu-tulu kontosi ei konverteerita üksikshaaval, vaid selle asemel konverteeritakse nende kontode saldode summa kontol 283 – jooksva aasta kasum (kui teil on oma kontoplaan siis tuleb konto muuta õigeks). Seda seepärast, et pärast kuude sulgemist kantakse nagunii kõik kulu-tulu kontod sellele kontole ja siis pole hiljem vaja midagi täiendavalt muuta.

Erandiks on kontod, millel konto andmetes märgitud „Arvesta eraldi iga kliendi saldot“. Nende kohta tehakse konverteerimised iga kliendi kohta eraldi lihtkannetega. Enne konverteerimist peaks seega üle vaatama, kas soovite veel mõnele kontole selle märke lisada. Näiteks hea on vaadata tulevaste perioodide kulu kontot klientide lõikes.

Tulevaste perioodide kulude kandeid peale 01.01.2011 ei muudeta. Kui on tehtud kandeid tulevikku, siis need tuleb käsitsi ära muuta.

Palk

Palkade konverteerimist saab teha vaid üks kord. Konverteerimise käigus muudetakse ainult töötaja kaardil olev palga alus EUR-deks. Kui töötajatel on valemities kroonides summasid, siis need tuleb ära muuta käsitsi.

Palga arvestuses tuleb juba detsembri 2010 palgaleht, mis makstakse välja jaanuaris, arvestada EUR-des, kuna maksuvaba ja väljamakstav summa tuleb arvestada EUR-des. Kuludesse peab sama palgaleht minema ikka veel kroonides. Selleks on võimalus palgalehe andmetes märkida valuuta kurss. Detsembri palgalehel, mis makstakse välja jaanuaris, peab valuuta olema EUR ja kurss 15.6466 ja järgmistel 2011 aasta palgalehtedel peab valuuta olema EUR ning kurss 1.

Seoses EUR tulekuga peab palga maksusid hakkama arvestama sentides. Selleks tuleb EUR-des arvestatavatel palgalehtedel märkida ümarduseks 0.01. Kui palgalehel ümardust ei märgita, või pannakse 0, siis maksude arvestus toimub 1 krooni ümardusega ja valemities kirjelduses märgitud ümardusega. Seega võib veel 2010 aasta varasemate palkade arvestusel olla vaja märkida palgalehe ümardus 0, et kõik ümardused toimiksid nii nagu varasemalt.

Pärast EUR tulekut tuleb keskmise päevatasu leidmisel arvestada EURides ka palkasid, mis on arvestatud EEK-des. Programm teeb seda automaatselt, jagades enne 01.01.2011 palgalehtedel olevad tasud läbi kursiga 15.6466. Kurisga jagatakse läbi ainult nende palgalehtede tasud, millede valuuta on määramata või on EEK.

Ladu

Hinnad laos konverteeritakse koos hindade konverteerimisega. Jälgima peab, milliseid hindasid konverteerida. Teinekord võib kauba kaardi hindades olla juba teatud hinnakirja tähe all valuuta hinnad. Selle hinnakirja hinda konverteerida ei tohi. Kuna kliendi hinnakirjas puudub eristusvõimalus, kas hinnad kroonides või valuutas, siis kasutajal on valiku võimalus, kas kliendi hindasid konverteerida või mitte. Konverteerimise korral muudetakse kõigi klientide hinnad.

Lao saldod konverteeritakse esimesel jaanuaril EUR-deks. Selleks tehakse muu sissetuleku alla konverteerimise dokument, millega esmalt kantakse eelmine hind 0-i ja siis tehakse uuel real sissetulek uues hinnas. Seda toimingut saab korrata. Korduse korral vana konverteerimine kustutatakse ja tehakse selle asemele uus.

Kuna poodides tuleb kaks nädalat peale EUR tulekut arveldada kahes valuutas, siis on tehtud lao kassamüügi vormil ja lao sularahamüügi vormil võimalus tasuda teises valuutas. Saab valida ka tagasi antava raha valuutat. Selle võimaluse seadistamiseks tuleb lao algandmete vormil, kassamüügi lehel, näidata teise valuuta kassa number ja valuuta kurss. Teise valuuta kassa number peab vastama vormil Kassa->Asutuse kassad all tehtud kassa numbriga.

Pärast seadistamist saab Kassamüügi vormil tasumist sisestada, kui vajutate klaviatuuril F8 või hiirega „Tasuti“ tekstile. Sularahamüügi vormil saab tasumist teises valuutas märkida, kui valida leht „Tasumine valuutas“.

Kuna mitmes valuutas arveldamine puudutab ka tšekile trükitavat lõppsummat ja tagasi antavat raha, siis tuleb muuta väljatrüki vorme. Algsetele väljatrükivormidel „Sularahamüük laost“ ja „Sularahamüük lihtne“ on muudatused tehtud. Kui kasutatakse enda kujundatud vorme, siis võib muudatused algsetelt vormidel kopeerida või teha enda vorm uuesti, võttes aluseks algse vormi.

Sama jutt vormide kohta puudutab ka aruandeid „Müükide aruanne“ ja „Vahetuse lõpetamise aruanne“, kus algsetel vormidel kahes valuutas arveldamise veerud on juurde lisatud.

Tellimused

Tellimuste konverteerimisel konverteeritakse kõik 01.01.2011 seisuga täitmata tellimused EUR-deks. Konverteeritakse üksnes need täitmata tellimused, mille valuuta kurss on 1. Kui juba 2010 lõpus on tellimused uude aastasse sisestatud EUR-des, siis konverteerimist teha ei tohi. Tellimuste konverteerimine on ühekordne tegevus ja tagantjärele näidatakse 2010 aasta tellimusi, mis aasta vahetuseks olid täitamata, EUR summades kursiga 15.6466. Seega summa jääb samaks aga valuuta muutub.

Saatelehed

Saatelehtede konverteerimist ei toimu. Seega peaks kõik 2010 aasta lõpuks täitmata saatelehed, kas annulleerima või tegema arveks.

Kommunaal

Automaatselt konverteerib programm üksnes kommunaali klientide vormil toodud kliendi hinnad. Kui kliendi hindade lahtris on näidatud midagi muud peale hindade, siis ei tohi kommunaali konverteerimise märget teha.

Kommunaali valemities tuleb hinnad parandada käsitsi, kuna programm ei oska eristada, mis on valemis hind ja mis mingi muu numbriline konstant.

Kommunaalis on osadel klientidel kasutusel süsteem, kus eelmise kuu arved tehakse uue kuu kuupäevaga aga raamatupidamise kuupäevaks märgitakse eelneva kuu lõpu kuupäev. Sellisel juhul

tuleks detsembri arved juba väljastada EUR-des, kuid siis veel kursiga 15.6466, kuna raamatupidamisse peavad nad jõudma kroonides. Kui arvel näidatakse ka kliendi eelnevat võlga ja viivist, siis sellistel arvetel, mille RP kuupäev on 31.12.2010 ja valuuta EUR, näitab programm ka eelneva võla ja viivise eurodes.

Põhivara

Põhivara konverteeritakse koos laoga. Amortisatsiooni aruande vaatamiseks EUR-des, tuleb vahemiku alguskuupäev võtta 02.01.2011 või hilisem.

Rendiarvestus

Rendiarvestuses pole vaja konverteerimist teostada.

Rendilepingud ja vahearved jäävad enne 01.01.2011 kuupäeva algsesse valuutasse ja lihtsalt rendi tagastusel peale 01.01.2011 muudab programm hinna EUR-deks. Kui teha rendilepingu mingile reale tagastus, siis muudab programm ka lepingul hinna eurodeks. Kui siis tagastus eemaldada ei muuda programm hinda tagasi kroonideks ja seega peaks püüdma tagastuste kustutamist vältida. Kui seda siiski teha, tuleb uuel tagastusel muuta hinnad käsitsi õigeaks.

Vahearvete tegemisel lepingutele, mis tehtud veel kroonides, leiab ka programm hinna eurodes vastavalt vahetuskursile.

Tulevaste perioodide kanded

Kõik kanded mis tehtud lihtkannete all tulevastesse aastatesse valuutas „EEK“, konverteeritakse selle tegevusega eurodesse. Seda protseduuri korrata ei saa. Selliste kannete alla kuuluvad ka tulevaste perioodide korduskanded. Korduskannetel konverteeritakse ainult 2011 või hilisema aasta kanded. Peale konverteerimist ei tohi korduskande dokumenti üle salvestada, kuna see muudaks kanded tagasi kroonidesse.